

Крамничка «Радощі земні й небесні»

КУПИТИ

У старому занедбаному колодязі на будівельному майданчику знаходять людський скелет. Чий він та як тут опинився? Шукаючи відповідь на ці запитання, історія робить крок назад, у 1930-ті роки. Тут у період Великої депресії в бідному районі Пенсильванії, під назвою Курячий пагорб, поруч живуть єврейські іммігранти та афроамериканці, плакаючи мрію про рівність у Сполучених Штатах.

Амбітний імпресаріо з Румунії Моше Ладлоу та його дружина Хона прагнуть відкрити "Танцзал і театр для всіх американців". Але держава буде проти. Поважні люди постукають у двері Моше, щоб відібрати у нього все. Та вони не зможуть забрати любов.

Ця книга є художнім твором. Імена, персонажі, місцевості та події є плодом авторської фантазії або використовуються із суто художньою метою. Будь-яку схожість із реальними людьми, як живими, так і померлими, а також з установами, закладами, підприємствами тощо, як і з певними місцевостями й реальними подіями, слід вважати тільки випадковим збігом.

*Присвячується другові Саю, який показав нам, що таке
Тікун Олам — «вдосконалення світу»*

Частина 1

Зниклі

1. Ураган

Жив собі старий єврей. Мешкав на місці старої синагоги на Курячому пагорбі в містечку Потстаун, штат Пенсильванія. Тож коли на дні старого колодязя на Гейз-стріт поліція штату знайшла скелет, будинок старого єврея став першим місцем, куди вони попрямували. Трапилось це в червні 1972 року, наступного дня після того, як забудовник зрівняв із землею ділянку на Гейз-стріт, щоб розчистити місце для нових таунхаусів.

— У колодязі ми знайшли пряжку від паска і кулон, — повідомили копи, — і якісь старі нитки від червоного чи то костюма, чи то куртки. Ось що виявила експертиза.

Копи дістали прикрасу, простягнули старому і запитали, що це таке.

Старий відповів, що це мезуза.

— Вона схожа на ту, що на дверях, — зауважили копи. — Хіба ці штуки не мають бути на дверях?

Старий знизав плечима.

— Єврейський звичай, — сказав він.

— Напис на звороті повідомляв: «Дім найвидатнішого танцюриста у світі». На івриті. Ти знаєш іврит?

— А скидається на те, що я спілкуюся на суахілі?

— Відповідай на запитання. Ти знаєш іврит чи ні?

— Іноді б'юся об нього головою.

— І ти Малахія-танцюрист, так же? Так тут кажуть. Стверджують, ти чудово танцюєш.

— Було колись. Я кинув танцювати років сорок тому.

— А як щодо мезузи? Схожа на ту, що тут. Хіба це не колишній єврейський храм?

— Колишній.

— Кому він зараз належить?

— Кому належить все навколо? — запитав старий. Він кивнув на величезну блискучу приватну школу, що виднілася крізь тьмяне вікно. Школа Такера. Вона гордо височіла на вершині пагорба за кованою залізною брамою — з охайними газонами, тенісними кортами і блискучими навчальними корпусами — велетенський бастион зарозумілої елегантності, що сяє, наче фенікс, над занедбаним околom Курячого пагорба. — Вони вже тридцять років намагаються купити мене, — сказав старий.

Він усміхнувся копам практично беззубою усмішкою, за винятком єдиного жовтого зуба, який висів, як шматок масла, на верхніх яснах, від чого старий ставав схожим на трубкозуба.

— Вас підозрюють у скоєнні злочину, — повідомили копи.

— Підозрюють? Нехай, аби здорові були, — знизав плечима старий. Йому було добре за вісімдесят, він мав на собі стару сіру жилетку, жмакану білу сорочку, з нагрудної кишені якої стирчали кілька старих ручок, м'ятий таліт на плечах і такі ж зім'яті старі штани, але коли він сунув руку до кишені штанів, його кістляві руки рухались з такою спритністю і швидкістю, що патруль-ні, які проводили більшість днів, лише штрафуючи тягачі з причепами на прилеглий автомагістралі I-76 і вражаючи симпатичних домогосподарок під час зупинок своїми мигалками та суворими лекціями про громадську безпеку, запанікували і відступили назад, поклавши руки на зброю. Але старий витяг лише кілька ручок. Одну з них він запропонував копам.

— Ні, дякуємо, — відповіли вони.

Копи ще трохи покрутилися навколо і врешті-решт пішли, пообіцявши повернутися після того, як витягнуть скелет із колодязя і більш детально вивчать потенційне місце вбивства. Але вони так і не повернулися, бо наступного дня Бог замкнув Курячий пагорб у Свої обійми і вичавив із цього злиденного місця останню краплину справедливості. Налетів ураган Агнес і знеструмив чотири округи. А рівень води в місцевій річці Скулкілл піднявся більш ніж на два метри. За свідченнями літніх чорношкірих жінок із Курячого пагорба, білі люди стрибали з дахів будинків у Потстауні, наче з «Титаніка». Усі ті вишукані будинки внизу були зметені, як пил. Буря

вбивала все, до чого торкалася. Потопила всіх чоловіків, жінок і дітей, які наближалися до неї; зруйнувала мости, знищила фабрики, потрощила ферми; негода завдала мільйонних збитків — мільйони і мільйони — якщо говорити мовою білих людей, мільйони мільйонів. Що ж, для нас, темношкірих людей із Пагорба, це був просто ще один день, коли ми ховалися від зла білої людини. Що ж до старого єврея і йому подібних, які жили на цьому пагорбі, то вони отримали відплату за все те, що в них колись вкрали. А єврейка, яку вони скривдили, міс Хона, теж отримала свою справедливість, бо Цар царів відплатив їй за все добре, що вона зробила, підняв її і в одну мить втілив її мрії так, як тільки Він може це зробити. Той злий дурень, що називав себе Сином Людським, давно вже пішов із цієї країни. А той хлопчик Додо, глухонімий, досі живий. Задля нього євреї побудували цілий табір в окрузі Монтгомері. Євреї були власниками саме того театру, благослови їх Господь. А ті копи і всяка шваль, що бігала за ними, євреями, через тіло, яке знайшли у тому старому колодязі, не можуть знайти проти них нічого, бо Бог забрав усе — колодязь, водосховище, молочарню, скелет і все, що вони могли використати проти євреїв, — і змив усе це в річку Манатавні-Крік. І відтоді всі докази цього пустого базікання «хто там кого притопив» потрапили до Скулкілл, а звідти — у затоку Чесапек у Меріленді, а далі — в Атлантичний океан. Саме там донині плавають кістки того потрухлого покидька, чиє ім'я не гідне торкатися моїх вуст. На дні океану, де риби об'їдають його кістки, а диявол веде свій рахунок.

Що ж до літнього Малахії, то поліція його так і не знайшла. Вони повернулися за ним після того, як ураган стихився, але старого там уже давно не було.

На подвір'ї залишилася пара соняшників і все. Старий пан Малахія вийшов сухим із води. Він був останнім із них. Останнім із тутешніх євреїв. Той хлоп був чарівником. Чимось надзвичайним. До того ж умів танцювати...

Господи... Той чоловік був чарівником...

Мазл тов, щастя, любі.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ